

ISSN 2181-1342

Actual problems of social and humanitarian sciences
Актуальные проблемы социальных и гуманитарных наук

Ijtimoiy-gumanitar
fanlarning dolzarb
muammolari

4-son (5-jild)

2025

SCIENCEPROBLEMS.UZ

IJTIMOIY-GUMANITAR FANLARNING DOLZARB MUAMMOLARI

№ 4 (5) - 2025

**АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО-
ГУМАНИТАРНЫХ НАУК**

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

TOSHKENT-2025

BOSH MUHARRIR:

Isanova Feruza Tulqinovna

TAHRIR HAY'ATI:

07.00.00- TARIX FANLARI:

Yuldashev Anvar Ergashevich – tarix fanlari doktori, siyosiy fanlar nomzodi, professor, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat boshqaruvi akademiyasi;

Mavlanov Uktam Maxmasabirovich – tarix fanlari doktori, professor, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat boshqaruvi akademiyasi;

Xazratkulov Abror – tarix fanlari doktori, dotsent, O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti.

Tursunov Ravshan Normuratovich – tarix fanlari doktori, O'zbekiston Milliy Universiteti;

Xolikulov Axmadjon Boymahamatovich – tarix fanlari doktori, O'zbekiston Milliy Universiteti;

Gabrielyan Sofya Ivanovna – tarix fanlari doktori, dotsent, O'zbekiston Milliy Universiteti.

Saidov Sarvar Atabullo o'g'li – katta ilmiy xodim, Imam Termiziy xalqaro ilmiy-tadqiqot markazi, ilmiy tadqiqotlar bo'limi.

08.00.00- IQTISODIYOT FANLARI:

Karlibayeva Raya Xojabayevna – iqtisodiyot fanlari doktori, professor, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti;

Nasirxodjayeva Dilafruz Sabitxanova – iqtisodiyot fanlari doktori, professor, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti;

Ostonokulov Azamat Abdukarimovich – iqtisodiyot fanlari doktori, professor, Toshkent moliya instituti; Arabov Nurali Uralovich – iqtisodiyot fanlari doktori, professor, Samarqand davlat universiteti;

Xudoyqulov Sadirdin Karimovich – iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti;

Azizov Sherzod O'ktamovich – iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent, O'zbekiston Respublikasi Bojxona instituti;

Xojayev Azizzon Saidaloxonovich – iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent, Farg'ona politexnika instituti

Xolov Aktam Xatamovich – iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat boshqaruvi akademiyasi;

Shadiyeva Dildora Xamidovna – iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent v.b, Toshkent moliya instituti;

Shakarov Qulmat Ashirovich – iqtisodiyot fanlari

nomzodi, dotsent, Toshkent axborot texnologiyalari universiteti

09.00.00- FALSAFA FANLARI:

Hakimov Nazar Hakimovich – falsafa fanlari doktori, professor, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti;

Yaxshilikov Jo'raboy – falsafa fanlari doktori, professor, Samarqand davlat universiteti;

G'aybullayev Otabek Muhammadiyevich – falsafa fanlari doktori, professor, Samarqand davlat chet tillar instituti;

Saidova Kamola Uskanbayevna – falsafa fanlari doktori, "Tashkent International University of Education" xalqaro universiteti;

Hoshimxonov Mo'min – falsafa fanlari doktori, dotsent, Jizzax pedagogika instituti;

O'roqova Oysuluv Jamoliddinovna – falsafa fanlari doktori, dotsent, Andijon davlat tibbiyot instituti, Ijtimoiy-gumanitar fanlar kafedrasi mudiri;

Nosirxodjayeva Gulnora Abdukaxxarovna – falsafa fanlari nomzodi, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Turdiyev Bexruz Sobirovich – falsafa fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent, Buxoro davlat universiteti.

10.00.00- FILOLOGIYA FANLARI:

Axmedov Oybek Saporbayevich – filologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti;

Ko'chimov Shuxrat Norqizilovich – filologiya fanlari doktori, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Hasanov Shavkat Ahadovich – filologiya fanlari doktori, professor, Samarqand davlat universiteti;

Baxronova Dilrabo Keldiyorovna – filologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti;

Mirsanov G'aybullo Qulmurodovich – filologiya fanlari doktori, professor, Samarqand davlat chet tillar instituti;

Salaxutdinova Musharraf Isamutdinovna – filologiya fanlari nomzodi, dotsent, Samarqand davlat universiteti;

Kuchkarov Raxman Urmanovich – filologiya fanlari nomzodi, dotsent v/b, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Yunusov Mansur Abdullayevich – filologiya fanlari nomzodi, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat boshqaruvi akademiyasi;

Saidov Ulugbek Aripovich – filologiya fanlari nomzodi, dotsent, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat boshqaruvi akademiyasi.

12.00.00- YURIDIK FANLAR:

Axmedshayeva Mavlyuda Axatovna – yuridik fanlar doktori, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Muxitdinova Firyuza Abdurashidovna – yuridik fanlar doktori, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Esanova Zamira Normurotovna – yuridik fanlar doktori, professor, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan yurist, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Hamroqulov Bahodir Mamasharifovich – yuridik fanlar doktori, professor v.b., Jahon iqtisodiyoti va diplomatiya universiteti;

Zulfiqorov Sherzod Xurramovich – yuridik fanlar doktori, professor, O'zbekiston Respublikasi Jamoat xavfsizligi universiteti;

Xayitov Xushvaqt Saparbayevich – yuridik fanlar doktori, professor, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat boshqaruvi akademiyasi;

Asadov Shavkat G'aybullayevich – yuridik fanlar doktori, dotsent, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat boshqaruvi akademiyasi;

Ergashev Ikrom Abdurasulovich – yuridik fanlar doktori, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Utemuratov Maxmut Ajimuratovich – yuridik fanlar nomzodi, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Saydullayev Shaxzod Alixanovich – yuridik fanlar nomzodi, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Hakimov Komil Baxtiyarovich – yuridik fanlar doktori, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Yusupov Sardorbek Baxodirovich – yuridik fanlar doktori, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Amirov Zafar Aktamovich – yuridik fanlar doktori (PhD), O'zbekiston Respublikasi Sudyalar oliy kengashi huzuridagi Sudyalar oliy maktabi;

Jo'rayev Sherzod Yuldashevich – yuridik fanlar nomzodi, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Babadjanov Atabek Davronbekovich – yuridik fanlar nomzodi, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Normatov Bekzod Akrom o'g'li — yuridik fanlar bo'yicha falsafa doktori, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Rahmatov Elyor Jumaboyevich — yuridik fanlar nomzodi, Toshkent davlat yuridik universiteti;

13.00.00- PEDAGOGIKA FANLARI:

Xashimova Dildarxon Urinboyevna – pedagogika fanlari doktori, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Ibragimova Gulnora Xavazmatovna – pedagogika fanlari doktori, professor, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti;

Zakirova Feruza Maxmudovna – pedagogika fanlari doktori, Toshkent axborot texnologiyalari universiteti huzuridagi pedagogik kadrlarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish tarmoq markazi;

Kayumova Nasiba Ashurovna – pedagogika fanlari doktori, professor, Qarshi davlat universiteti;

Taylanova Shoxida Zayniyevna – pedagogika fanlari doktori, dotsent;

Jumaniyozova Muhayyo Tojiyevna – pedagogika fanlari doktori, dotsent, O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti;

Ibraximov Sanjar Urunbayevich – pedagogika fanlari doktori, Iqtisodiyot va pedagogika universiteti;

Javliyeva Shaxnoza Baxodirovna – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), Samarqand davlat universiteti;

Bobomurotova Latofat Elmurodovna — pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), Samarqanddavlatuniversiteti.

19.00.00- PSIXOLOGIYA FANLARI:

Karimova Vasila Mamanosirovna – psixologiya fanlari doktori, professor, Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti;

Hayitov Oybek Eshboyevich – Jismoniy tarbiya va sport bo'yicha mutaxassislarni qayta tayyorlash va malakasini oshirish instituti, psixologiya fanlari doktori, professor

Umarova Navbahor Shokirovna- psixologiya fanlari doktori, dotsent, Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti, Amaliy psixologiyasi kafedrasи mudiri;

Atabayeva Nargis Batirovna – psixologiya fanlari doktori, dotsent, Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti;

Shamshetova Anjim Karamaddinovna – psixologiya fanlari doktori, dotsent, O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti;

Qodirov Obid Safarovich – psixologiya fanlari doktori (PhD), Samarkand viloyat IIB Tibbiyot bo'limi psixologik xizmat boshlig'i.

22.00.00- SOTSILOGIYA FANLARI:

Latipova Nodira Muxtarjanovna – sotsiologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston milliy universiteti kafedra mudiri;

Seitov Azamat Po'latovich – sotsiologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston milliy universiteti; Sodiqova Shohida Marxaboyevna – sotsiologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston xalqaro islam akademiyasi.

23.00.00- SIYOSIY FANLAR

Nazarov Nasriddin Ataqulovich –siyosiy fanlar doktori, falsafa fanlari doktori, professor, Toshkent arxitektura qurilish instituti;

Bo'tayev Usmonjon Xayrullayevich –siyosiy fanlar doktori, dotsent, O'zbekiston milliy universiteti kafedra mudiri.

OAK Ro'yxati

Mazkur jurnal Vazirlar Mahkamasi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi Rayosatining 2022-yil 30-noyabrdagi 327/5-son qarori bilan tarix, iqtisodiyot, falsafa, filologiya, yuridik va pedagogika fanlari bo'yicha ilmiy darajalar yuzasidan dissertatsiyalar asosiy natijalarini chop etish tavsiya etilgan ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan.

"Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzARB muammolari" elektron jurnali 2020-yil 6-avgust kuni 1368-sonli guvohnoma bilan davlat ro'yxatiga olingan.

Muassis: "SCIENCEPROBLEMS TEAM"
mas'uliyati cheklangan jamiyati

Tahririyat manzili:

100070. Toshkent shahri, Yakkasaroy tumani, Kichik Beshyog'och ko'chasi,
70/10-uy. Elektron manzil:

scienceproblems.uz@gmail.com

Bog'lanish uchun telefon:

(99) 602-09-84 (telegram).

07.00.00 – TARIX FANLARI

<i>Maxmudov Mansurjon Abdug'opporovich</i> TARIXIY ASARLAR VA ULARNI O'RGANISH: MILLIY ZIYOLILAR TOMONIDAN OLIB BORILGAN TADQIQOTLAR	12-17
<i>Qurbanov Xurshid Raupovich</i> O'ZBEKISTONDAN JANUBIY URALGA SAFARBAR QILINGAN "MEHNAT ARMIYACHILARI" VA ULARNING TA'MINOTI	18-22
<i>Salayev Fazliddin Shamsiddin o'g'li</i> O'ZBEKISTONDA DEMOGRAFIYANING RIVOJLANISH TARIXI VA SHAKLLANISHI	23-28
<i>Abbasov Behzod Baxtiyorovich</i> FARG'ONA OBLASTIDA TASHKIL QILINGAN XO'JALIKLARDA IJTIMOIY MUAMMOLAR VA KO'CHIRILGAN AHOLINING YANGI SHAROITGA MOSLASHISHI (1946-1965).....	29-35
<i>Mirzaliyev Ulug'bek, Klichev Ulug'bek</i> O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MILLIY ARXIVLAR FAOLIYATINI TASHKIL ETISH BORASIDAGI ISHLAR VA ISLOHOTLAR	36-39
<i>Tursunova Gavhar Begmuradovna</i> ROSSIYA IMPERIYASINING SIRDARYO VILOYATIDA OLIB BORGAN MA'MURIY-SIYOSIY BOSHQARUV TIZIMI (XIX ASRNING IKKINCHI YARMI – XX ASR BOSHLARI)	40-50
<i>Vaxobov Doston Abdumannob o'g'li</i> IKKINCHI JAHON URUSHI YILLARIDA MAKTAB, TIBBIYOT VA SOG'LIQNI SAQLASH XODIMLARINING G'ALABAGA QO'SHGAN HISSASI	51-54
<i>Sodiqova Yulduzzon Maxamat qizi</i> O'ZBEKISTONDA MAKTAB TA'LIMINI ISLOH QILINISHI VA UNDAGI O'ZGARISHLAR (1991-2024 yy)	55-59
<i>Maxmudov Umrbek Baxtiyorovich</i> QUYI SIRDARYOBO'YI HUDUDLARIDA OLIB BORILGAN ARXELOGIK TADQIQOTLAR VA ULARNING NATIJALARI	60-64
<i>Yo'ldosheva Gulbahor Nuriddinovna</i> MUSTAQILLIK YILLARIDA O'RTA UMUMTA'LIM MAKTABLARINING AHVOLI VA MODDIY – TEXNIKA BAZASINING MUSTAHKAMLANISHI (QASHQADARYO VA SURXONDARYO VILOYATLARI MISOLIDA)	65-69
<i>Mardiyeva Guzel Karimovna</i> XOTIN-QIZLARNING 1950-1980-YILLARDA SAMARQAND VILOYATI ILM-FAN SOHASINI RIVOJLANTIRISHDAGI O'RNI	70-75
<i>Narziyev Rustambek Xaydarovich</i> HARAKATLAR STRATEGIYASIDA NOGIRONLIGI BOR YOSHLAR UCHUN YARATILGAN IMKONIYATLAR	76-80

<i>Abdullayev Ilhomjon Ikromjonovich</i>	
XIX ASR OXIRI – XX ASR BOSHLARIDA NAMANGAN SHAHRINING	
IJTIMOIY-IQTISODIY HAYOTI	81-87
<i>Sodiqova Maxbubaxon Raxmonaliyevna</i>	
O'ZBEKISTONNING MILLIY HUNARMANDCHILIGI RIVOJIDA	
IPAKCHILIKNING O'RNI	88-92
<i>G'ulomjon Jumanazarovich Axmedov</i>	
O'ZBEKISTON TARIXIDA KONCHILIK ISHI VA METALLURGIYA RIVOJLANISHI	93-99

08.00.00 – IQTISODIYOT FANLARI

<i>Abdullayev Zafarbek Safibullayevich</i>	
BARQARORLIK REYTINGI ORQALI FISKAL INTIZOM VA BIZNES MUHITINI	
RAG'BATLANTIRISHNING O'ZBEKISTON TAJRIBASI	100-116
<i>Юлдашева Надира Викторовна</i>	
«ГОСУДАРСТВЕННЫЕ ЗАКУПКИ ПОД КОНТРОЛЕМ:	
ИНСТИТУЦИОНАЛЬНЫЙ АНАЛИЗ УЗБЕКСКОЙ МОДЕЛИ МОНИТОРИНГА».....	117-123
<i>Maxsudov Sherzod Solijonovich</i>	
ERKIN IQTISODIY ZONALARDA INVESTITSIYA JOZIBADORLIGINI OSHIRISH	124-128
<i>Xaitov Oxunjon Nomoz o'g'li</i>	
TURISTIK VA REKREATSION KLASTERNING MUVAFFAQIYATLI	
FAOLIYAT YURITISH TAMOYILLARINI TIZIMLASHTIRISH	129-135
<i>Xadimova Aziza Abdufattoyevna</i>	
SAMARQAND VILOYATINING DEMOGRAFIK O'ZGARISHLARI	
VA IQTISODIY RIVOJLANISHI.....	136-145
<i>Tashpulatov Giyos Toxirovich</i>	
XORIJY BAHOLOVCHI TASHKILOTLAR REYTINGI VA RENKINGINI BAHOLASHDA	
KOMPLEKS YONDASHUVNING QO'LLANILISHI T AHLILI	
(ROSSIYADAGI BAHOLOVCHI TASHKILOTLAR MISOLIDA)	146-159
<i>Ulug'muradova Nodira Berdimuradovna</i>	
O'ZBEKISTONDA KICHIK BIZNESNI RIVOJLANTIRISHDA	
INSON KAPITALINING TA'SIRI	160-164
<i>Tursunxodjayeva Shirin Zafar qizi</i>	
“QUTIDA RO'YXATGA OLISH” (SHELF-REGISTRATION) AMALIYOTINI JORIY ETISH	165-169

09.00.00 – FALSAFA FANLARI

<i>Komilov Ro'zi Rabiyevich</i>	
OILA BARQARORLIGINI TA'MINLASHDA MODDIY VA MA'NAVIY	
OMILLARNING FALSAFIY T AHLILI	170-172
<i>Хакимов Эркин</i>	
ЗНАНИЕ ЛОГИКИ КАК УСЛОВИЕ ФОРМИРОВАНИЯ КУЛЬТУРЫ	
МЫШЛЕНИЯ В ИНФОРМАЦИОННОМ ОБЩЕСТВЕ	173-180
<i>Usmonova Laylo Raxmatullayevna</i>	
SHARQ FALSAFASIDA INSON MUAMMOSI	181-185
<i>Karimov Yo'lqosh Ergashevich</i>	
TARIXNI SOXTALASHTIRISHNING TARIXIY TAFAKKURGA TA'SIRI MASALALARI	186-191

<i>Агзамходжаева Шахноза Сайдматмабовна</i>	
О ЦЕЛИ И СОДЕРЖАНИИ ЧЕЛОВЕЧЕСКОЙ ЖИЗНИ, ДУХОВНОМ СОВЕРШЕНСТВЕ (ПО ПРОИЗВЕДЕНИЯМ АЛИШЕРА НАВАИ).....	192-195
<i>Rustamov Ramz Rizoqulovich</i>	
ZAMONAVIY IQTISODIY TARG'IBOT VA UNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	197-204
<i>Evatov Salimjon</i>	
MARKAZIY OSIYODA TASAVVUFİY TAFAKKUR RIVOJI: IX-XII ASRLAR MEROSI	205-209
<i>Turobov Yorqinjon Yoqub o'g'li</i>	
ISLOM TA'LIMOTIDA SIYOSAT VA HOKIMIYAT FALSAFASI	210-213
<i>Toshpulatov Odil Nodirovich</i>	
IJTIMOIY MUNOSABATLARDA AMORALIZM VA IMMORALIZMNI OLDINI OLISHDA MAVJUD ME'YORLARNING AHAMIYATI	214-217
<i>Kunisheva Nadira Julianovna</i>	
"IJTIMOIY BAG'RIKENGLIK" TUSHUNCHASINI TADQIQ ETISHNING ILMIY-NAZARIY MASALALARI	218-223
<i>Eshpulatov Inoyat</i>	
FAXRIDDIN ROZIY YASHAGAN DAVR: IJTIMOIY-SIYOSIY VAZIYAT VA MA'NAVIY MUHIT	224-231
10.00.00 – FILOLOGIYA FANLARI	
<i>Nuniyazova Shaxlo Ulugbekovna</i>	
O'ZBEK ONOMASTIKASIDA GIDRONIMLARNING LINGVOMADANIY SHAKLLANISHI	232-236
<i>Алиева Эльвина Аметовна</i>	
ЛЕКСИЧЕСКИЙ И ЛЕКСИКО-СИНТАКСИЧЕСКИЙ ПОВТОРЫ С РАСПРОСТРАНЕНИЕМ В ХУДОЖЕСТВЕННЫХ ОЧЕРКАХ М. ЦВЕТАЕВОЙ	237-243
<i>Usmanova Sevara</i>	
INGLIZ VA O'ZBEK TARIXIY ROMANLARIDA TARIXIY HAQIQAT VA BADIY TO'QIMA	244-251
<i>Ochilov Ulug'bek Sayfulloyevich</i>	
MAGIK REALIZMNING MADANIYAT VA ADABIYOTGA TA'SIRI.....	252-260
<i>Daminova Rahima Malikovna</i>	
ATOYI SHE'RIYATINING BADIY LATOFATI.....	261-266
<i>Yusupov Asror</i>	
PUBLITSISTIK MATNLARDA UCHROVCHI LINGVOKULTUROLOGIK BIRLIKAR TARJIMASIGA LEKSIKOGRAFIK YONDASHUV	267-271
<i>Ruziyeva Nasiba Kenjayevna</i>	
VLADIMIR GEORGEVICH GAKNING TARJIMA MASALALARIGA DOIR TADQIQOTLARI	272-276
<i>Batirkhanova Madina Oybekovna</i>	
COMPONENT ANALYSIS OF SOMATIC PHRASEOLOGISMS IN ENGLISH FICTION	277-281
<i>Sirojiddinova Shakhrribonu</i>	
THE FORMATION OF MYTHOLOGY AND THE INFLUENCING FACTORS	282-285

12.00.00 – YURIDIK FANLAR

<i>Xodjiev Yunus Muxitdinovich</i>	
DAVLAT XIZMATLARI VA FUQAROLIK-HUQUQIY XIZMATLAR TUSHUNCHASI HAMDA O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	286-292
<i>Wang Cong</i>	
RESEARCH ON LEGAL ISSUES OF PERSONAL INFORMATION PROTECTION	293-300
<i>Ли Адик</i>	
К ВОПРОСУ О ПОНЯТИИ И КЛАССИФИКАЦИИ ВИДОВ ФИНАНСИРОВАНИЯ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ	301-310
<i>Abdurashidova Zarina Turg'un qizi</i>	
FUQAROSIZLIKKA QARSHI MUROSASIZLIK: HUQUQIY CHORALARING NAZARIY VA AMALIY JIHATLARI	311-315
<i>Axmatov Olimjon Odilovich</i>	
"KRIPTO-AKTIVLAR VA VALYUTA QIMMATLIKARINI QONUNGA XILOF RAVISHDA OLISH, O'TKAZISH VA AYIRBOSHLASH: IQTISODIY, HUQUQIY XAVF-XATARLAR VA ULARNING OLDINI OLISHDA SUN'IY INTELLEKTNING O'RNI"	316-322
<i>Xatamov To'lqin Tojiddinovich</i>	
KUCHLI TA'SIR QILUVCHI VA GIYOHVANDLIK VOSITALARINI YANGI TURLARINI NOQONUNIY MUOMALASI BILAN BOG'LIQ JINOYATLARNING NAZARIY-HUQUQIY TAHLILI	323-329
<i>Kuchimova Shaxlo</i>	
VORISLIK HUQUQIDA MEROS MAJBURIYATI	330-337
<i>O'ranova Dilshoda Adhamovna</i>	
OILAVIY ZO'RAVONLIK JINOYATINING KRIMINOLOGIK TAVSIFI HAMDA USHBU TURDAGI JINOYATLARDA AYOLLAR JABRLANISHINI OLDINI OLISH BO'YICHA FARG'ONA TAJRIBASI	338-347
<i>Geng Zhimin</i>	
RESEARCH ON THE INDEPENDENCE OF THE INTERNATIONAL CRIMINAL COURT.....	348-351
<i>Xidirov Mexroj Qilich o'g'li</i>	
ELEKTRON TO'LOV VOSITALARI ORQALI SODIR ETILADIGAN FIRIBGARLIK JINOYATLARINING SABABLARI, ULARNING SODIR ETILISHIGA IMKON BERUVCHI OMILLAR	352-357
<i>Тулаганов Элмурод</i>	
ВОПРОСЫ ПРОТИВODEЙСТВИЯ КОРРУПЦИИ В УСЛОВИЯХ ЦИФРОВОЙ ТРАНСФОРМАЦИИ	358-367
<i>Bozorboyev Farruh, Boboxonov Akromxon</i>	
DASTLABKI TERGOV BOSQICHIDA PROTSESSUAL HARAKATLARNI SODDALASHTIRISH: XOLIS INSTITUTI	368-374
<i>Abbosov Mirluton Mirsharof o'g'li</i>	
JINOYAT QONUNCHILIGIDA SUN'IY INTELLEKT TUSHUNCHASI VA UNING IJTIMOIY XAVFLILIGI	375-382

<i>Mamatov Islom Qosim o'g'li</i>	
DAVLAT XARIDLARI BILAN BOG'LIQ JINOYATLARNI FOSH ETISH USULLARI, AMALIYOTDAGI MUAMMOLAR VA TAKLIFLAR	383-392
<i>Kamilov Oybek</i>	
O'ZBEKISTONNING MIGRATSIIYA SOHASIDA MINTAQAVIY TASHKILOTLAR VA XORIJY DAVLATLAR BILAN HAMKORLIGINI RIVOJLANTIRISH MASALALARI	393-402
<i>Aбророва Камола Сайдмухторовна</i>	
ВЛИЯНИЕ МЕЖДУНАРОДНОГО КОММЕРЧЕСКОГО АРБИТРАЖА НА ИНВЕСТИЦИОННЫЙ КЛИМАТ УЗБЕКИСТАНА: ПРОБЛЕМЫ, РЕШЕНИЯ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ	403-410
<i>Ne'matova Muborak Odiljonovna</i>	
RAQAMLI FUQAROLIKNING MOHIYATI VA UNI SHAKLLANTIRISHGA OID DOLZARB MUAMMOLAR (O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MISOLIDA)	411-418
<i>Jabbarova Yulduz Ibrohim qizi</i>	
"HUQUQNI QO'LLASH AMALIYOTIGA SUN'iy INTELLEKTNI INTEGRATSIYA QILISHNING AXLOQIY VA HUQUQIY MASALALAR"	419-427
<i>Agzamova Qizlarxon Baxtiyorovna</i>	
INSOFLI EGALLOVCHINING HUQUQIY MAQOMIGA OID AYRIM MASALALAR	428-432
<i>Shomirzayev Saxodulla, Sherkulov Azamat</i>	
VALYUTA QIMMATLIKARINI BOJXONA CHEGARASIDAN OLIB O'TISH BILAN BOG'LIQ HUQUQBUZARLIKLARNI ANIQLASH VA JAVOBGARLIK ASOSLARI	433-441
<i>Jumanazarov Faxriddin Erkinovich</i>	
KONTRAFAKT MAHSULOTLAR KONTRABANDASI NATIJASIDA INTELLEKTUAL MULK HUQUQI BUZILISHINING NAZARIY-HUQUQIY JIHATLARI	442-448
<i>Ergashev Sharifjon Shuhrat o'g'li</i>	
YASHIRIN IQTISODIYOTNING JAMIYAT IJTIMOIY-IQTISODIY FAOLIYATIGA TA'SIRI VA UNGA QARSHI KURASHISHDA BOJXONA AUDITINING O'RNI	449-457
<i>Mansurov Arslon Askarovich</i>	
"IJTIMOIY DAVLAT" TAMOYILINING YANGI O'ZBEKISTON SHAROITIDAGI HUQUQIY MAQOMI VA XALQARO TAJRIBA BILAN TAQQOSLAMA TAHLILI	458-463
13.00.00 – PEDAGOGIKA FANLARI	
<i>Abdullayev Yashnarjon Mahkamovich</i>	
"JISMONIY MADANIYAT NAZARIYASI VA METODIKASI" FANIDAN NAZARIY MASHG'ULOTLARNI O'TKAZISH METODIKASI	464-470
<i>Yusubjanova Musharraf Tursunali qizi</i>	
EHTIMOLLAR NAZARIYASI VA MATEMATIK STATISTIKANI UMUMTA'LIM MAKTABLARIDA O'QITISH: XORIJY TAJRIBA VA ILMIY YONDASHUVLAR	471-475
<i>Fayzullayeva Gulchexra, Kurbonova Gulmira</i>	
BO'LAJAK O'QITUVCHILARDA KOLLABORATIV O'QUV MUHITINI LOYIHALASH KO'NIKMALARINI RIVOJLANTIRISH: INNOVATSION YONDASHUVLAR VA ISTIQBOLLAR	476-481

<i>Yaqubov Fazliddin Muxitdinovich</i>	
ILMIY-TADQIQOTCHILIK KOMPETENTLIGINING MAZMUNI VA TARKIBIY TUZILISHI.....	482-485
<i>Mirsanova Moxira Xusniddin qizi</i>	
FANTASTIK IFODA SHAKLLARI VA UNING BADIYATI	486-491
<i>Tursinova Zoxida Sharabidinovna</i>	
TA'LIM SIFATINI OSHIRISHDA MAKTAB O'QITUVCHILARNING PEDAGOGIK MAHORATINI BAHOLASH MEXANIZMLARINING TAKOMILLASHUVIDA TA'LIM MENEJMENTINING O'RNI	492-496
<i>Раббимова Нодира Таштемировна</i>	
ТЕХНОЛОГИЯ РАЗВИТИЯ КРИТИЧЕСКОГО МЫШЛЕНИЯ ПРИ ПРЕПОДАВАНИИ ИНФЕКЦИОННЫХ БОЛЕЗНЕЙ В ВУЗЕ	497-501

10.00.00 – FILOLOGIYA FANLARI - PHILOLOGICAL SCIENCES

Received: 16 March 2025

Accepted: 5 April 2025

Published: 15 April 2025

Article / Original Paper

LINGUOCULTURAL FORMATION OF HYDRONYMS IN UZBEK ONOMASTICS

Nuniyazova Shaxlo Ulugbekovna

PhD student at Tashkent State University of Uzbek
Language and Literature named after Alisher Navoi

Abstract. The article analyses the linguocultural formation of hydronyms in Uzbekistan, their etymology and historico-cultural significance. The role of various ethnic groups, historical processes and cultural factors in the formation of hydronyms is considered. The linguistic features of hydronyms and their role in folk culture are also considered. The article presents a linguistic and cultural analysis of hydronyms based on historical sources and modern research.

Keywords: hydronyms, linguocultural studies, etymology, historical sources, cultural heritage.

**O'ZBEK ONOMASTIKASIDA GIDRONIMLARNING LINGVOMADANIY
SHAKLLANISHI**

Nuniyazova Shaxlo Ulugbekovna

Alisher Navoiy nomidagi Toshkent davlat
o'zbek tili va adabiyoti universiteti tayanch doktoranti
E-mail: nuniyazovashahlo@gmail.com

Annotatsiya. Mazkur maqolada O'zbekiston hududidagi gidronimlarning lingvomadaniy shakllanishi, ularning etimologiyasi va tarixiy-madaniy ahamiyati tahlil qilinadi. Gidronimlarning shakllanishida turli etnik guruuhlar, tarixiy jarayonlar va madaniy omillarning ta'siri ko'rib chiqiladi. Shuningdek, gidronimlarning lingvistik xususiyatlari va ularning xalq madaniyatidagi o'rni haqida fikr yuritiladi. Maqolada tarixiy manbalar va zamonaviy tadqiqotlar asosida gidronimlarning lingvokulturologik tahlili amalga oshirilgan.

Kalit so'zlar: gidronimlar, lingvokulturologiya, etimologiya, tarixiy manbalar, madaniy meros.

DOI: <https://doi.org/10.47390/SPR1342V5I4Y2025N36>

Kirish. Onomastika tilshunoslikda bir qancha sohalar tadqiqi bilan shug'ullanadi. Jumladan, antroponomika – onomastika ya'ni nomshunoslikning kishi ismlarini o'rganadigan bo'limi, toponimika – nomshunoslikning joy nomlarini o'rganadigan sohasi, teonimiya – turli diniy tasavvurlar bo'yicha xudolar, ma'budlar, diniy-afsonaviy shaxs va mavjudotlarning nomlari; zoonimiya – hayvonlarga qo'yiladigan atoqli nomlar, laqablar nomlari; kosmonimiya – fazoviy bo'shliq hududlari, mifonimlar – xayoliy to'qima obyektlarning nomlarini bildiradi. Onomastikaning yuqoridagi sohalari ichida toponimlar alohida ahamiyatga ega.

Suv obyektlarining nomlari gidronimlar, ularning majmui gidronimiya deb yuritiladi. Toponimikaga oid ilmiy manbalarda gidronimlar sirasi turlicha qayd etiladi. Toponimikshunos olim S. Qorayev gidronimiya doirasiga daryolar, ko'llar, dengizlar, soylar, jilg'alar, kanallar, qo'lqiqlar, bo'g'ozlar, sharsharalarning atoqli nomlarini kiritgan[12]. Yana bir topominshunos

N. Oxunov esa gidronimlarni “Suv obyektlarining, ya’ni dengiz, daryo, ko'l, soy, ariq, buloq, quduq singarilarning atoqli otlaridir” deb izohlaydi[13].

O’zbek onomastikasida joy nomlari, jumladan, gidronimlar (daryo, ko'l, soy va boshqa suv obyektlari nomlari) xalqning tarixiy-madaniy merosini o’zida aks ettiruvchi muhim unsurlardan biridir. Zamonaviy tilshunoslikda gidronimlarning lingvokulturologik jihatdan o’rganilishi alohida ahamiyat kasb etadi. Gidronimlar nafaqat geografik obyektlarni belgilash vositasi, balki xalqning madaniyati, urf-odatlari, diniy e’tiqodlari va tarixiy jarayonlarining guvohi sifatida ham ahamiyatlidir. O’zbekiston hududidagi gidronimlarning shakllanishi turli davrlarda sodir bo’lgan etnik migratsiyalar, madaniy integratsiyalar va til o’zgarishlari bilan chambarchas bog’liqdir.

Nomshunoslik (onomastika) fanida gidronimlar alohida tarmoq sifatida o’rganiladi. Gidronimlarning lingvomadaniy shakllanishini o’rganish orqali xalqning tarixiy xotirasi, madaniyati va tilining rivojlanish bosqichlarini aniqlash mumkin. Ushbu maqolada O’zbekiston hududidagi gidronimlarning lingvokulturologik xususiyatlari tahlil qilinadi.

Adabiyotlar tahlili va metodologiya. O’zbekiston hududidagi gidronimlarning shakllanishi va ularning lingvistik xususiyatlari haqida bir qancha tadqiqotlar amalga oshirilgan. Jumladan, Mahmud Koshg’ariyning “Devonu lug’otit-turk” asarida turkiy xalqlarning suv obyektlariga bergen nomlari haqida qimmatli ma'lumotlar keltirilgan[5]. Asarning III jildida (256-bet) “Jayxun” (Amudaryo) va “Sayxun” (Sirdaryo) kabi gidronimlarning etimologiyasi va qo’llanilishi haqida muhim tushunchalar berilgan. Shuningdek, Abu Rayhon Beruniyning “Qadimgi xalqlardan qolgan yodgorliklar” asarida (187-bet) Markaziy Osiyo hududidagi daryolar va ularning nomlari haqida muhim ma'lumotlar keltirilgan. Olim Amudaryoning qadimgi “Oksus” nomi va uning kelib chiqishi haqida bataysil to’xtalgan. Jumladan, Amudaryo 10 dan ziyod nomlar bilan atalgan: Araks, Oks, Arang, Raxa, Ranxa, Aranxa, Jayhun, Vaxsh, Termiz daryosi, Kalif daryosi, Urganch daryosi, Xorazm daryosi va boshqalar. Bu daryoni yunon va rimliklar Oksus yoki Oksos, arablar Jayhun, yerli xalqlar dastlab O’kuz, Balx, Vaxsh, so’ngra Amul deb ataganlar. Bu haqda Abu Rayhon Beruniy “Amudaryo tarixi” asarida yozib qoldirgan[14]. Amudaryoning hozirgi nomini O’rta asrlarda mavjud bo’lgan Omul (Omuy, Omuyya) shahri (hozirgi Chorjo’) nomidan olingan deyishadi. Bizningcha esa, bu shahar daryodan nom olgan bo’lishi kerak. Chunki Mahmud Koshg’ariy har qanday sokin narsaning amul deyilishini aytib o’tgan. Amul – tinch, sokin, bosiq; xotirjam, osoyishta; qo’nimli degan ma’noni anglatadi [15]. Demak, daryoning tabiiy xususiyati uning nomlanishiga asos bo’lgan.

Zahiriddin Muhammad Boburning “Boburnoma” asarida (124-126-betlar) esa Farg’ona vodiysi va Movarounnahrning suv havzalari, ularning nomlari va etimologiyasi haqida talaygina ma'lumotlar keltirilgan.[6; 7].

Tilshunos olim Xudoyerberdi Doniyorov o’zining “O’zbek xalqining shajara va shevalari” asarida (1968) o’zbek tilidagi gidronimlarning leksik-semantik xususiyatlarini o’rganib, ularning tarixiy va madaniy ildizlarini ochib bergen. X.Doniyorovning fikricha, gidronimlarning shakllanishida turkiy, forsiy va arab tillarining o’zaro ta’siri muhim rol o’ynagan. Masalan, “Ko’ksoy” va “Qorasuv” kabi nomlar turkiy til qatlamiga mansub bo’lib, xalqning tabiatga bo’lgan estetik munosabatini aks ettiradi. Ushbu asarda X.Doniyorov gidronimlarning xalqning turmush tarzi va xo’jalik faoliyati bilan bog’liqligini alohida ta’kidlaydi [9].

X.Doniyorovning tadqiqotlari gidronimlarning lingvokulturologik shakllanishini o'rganishda muhim manba hisoblanadi. Olimning fikrlariga qo'shilgan holda, gidronimlarning xalqning tarixiy xotirasi va madaniy merosini aks ettiruvchi vosita ekanligini ta'kidlash mumkin.

Shuningdek, Isomiddin Yormatovning "Iloq tarixi" asarida (2005) O'zbekiston hududidagi qadimiylary va ko'llarning nomlari va ularning kelib chiqishi haqida asosli ma'lumotlar keltirilgan. I.Yormatov Zarafshon daryosining nomi haqida to'xtalib, uning forsiy "zar" (oltin) va "afshon" (sochuvchi) so'zlaridan tashkil topganligini ta'kidlaydi. Bu nom daryoning iqtisodiy va madaniy ahamiyatini aks ettiradi [8].

I.Yormatovning tadqiqotlari gidronimlarning iqtisodiy va madaniy ahamiyatini yoritishda muhim ahamiyatga ega. Zarafshon kabi nomlar xalqning xo'jalik faoliyati va madaniy qadriyatlarini aks ettiruvchi vosita sifatida o'rganilishi lozim.

Shu qatorda, S.P. Tolstovning Markaziy Osiyo xalqlarining etnogenezi va madaniyati haqidagi tadqiqotlari gidronimlarning shakllanishida etnik va madaniy omillarning o'rnini yoritishda muhim manba hisoblanadi. Tolstovning fikricha, Zarafshon va Amudaryo kabi daryolar nomlari qadimiylary madaniy qatlamlarni aks ettiradi va bu nomlar xalqning xo'jalik faoliyati bilan bog'liq [10].

S.Tolstovning tadqiqotlari gidronimlarning tarixiy va madaniy ildizlarini o'rganishda muhim ahamiyatga ega. Uning fikrlariga asoslanib, gidronimlarning shakllanishida xalqning xo'jalik faoliyati va madaniy qadriyatlarini muhim rol o'ynaganligini ta'kidlash mumkin.

Jumladan, V.V. Bartoldning "Turkiston mo'g'ul istilosini davrida" asarida (1963) Markaziy Osiyo hududidagi daryolar va ularning nomlari haqida qimmatli ma'lumotlar keltirilgan. Bartoldning fikricha, Amudaryo va Sirdaryo kabi daryolar nomlari qadimiylary turkiy va forsiy tillarning o'zaro ta'siri natijasida shakllangan. U gidronimlarning tarixiy jarayonlar va etnik migratsiyalar bilan bog'liqligini ta'kidlaydi [4]. V.Bartoldning tadqiqotlari gidronimlarning tarixiy jarayonlar bilan bog'liqligini o'rganishda muhim manba hisoblanadi. Uning fikrlariga asoslanib, gidronimlarning shakllanishida etnik migratsiyalar va madaniy integratsiyalar muhim rol o'ynaganligini ta'kidlash mumkin.

Xorijiy olimlardan esa Edward Saidning "Madaniyat va imperialism" asarida (1993) madaniy meros va geografik nomlarning xalqning tarixiy xotirasi va madaniyati bilan bog'liqligi haqida fikr yuritiladi. E.Saidning fikricha, geografik nomlar xalqning madaniyati va tarixiy xotirasini aks ettiruvchi muhim vosita hisoblanadi. Bu fikr gidronimlarning lingvokulturologik shakllanishini o'rganishda qimmatli ahamiyatga ega.

E.Saidning madaniy meros va geografik nomlar haqidagi fikrlari gidronimlarning xalqning tarixiy xotirasi va madaniyati bilan bog'liqligini chuqurroq o'rganishga yordam beradi. Gidronimlar xalqning madaniyati va tarixiy xotirasining ajralmas qismi ekanligini ta'kidlash mumkin.

Mazkur maqolada gidronimlarning lingvokulturologik tahlili amalga oshiriladi. Tahlil jarayonida tarixiy manbalar, etimologik lug'atlar va zamonaviy lingvistik tadqiqotlardan foydalanildi.

Muhokama. O'zbekiston hududidagi gidronimlarning shakllanishi turli tarixiy va madaniy jarayonlar bilan bog'liq. Jumladan, Amudaryo, Sirdaryo, Zarafshon kabi daryolar nomlari qadimiylary turkiy, forsiy va arab tillarining o'zaro ta'siri natijasida shakllangan.

Amudaryo nomi qadimgi fors tilidagi “Amu” so‘zidan kelib chiqqan bo‘lib, u qadimda daryoning yuqori oqimida joylashgan Amul shahri nomi bilan bog‘liqidir. Bu daryo nomi arab tilida “Jayhun” deb atalgan, bu esa qadimgi yunoncha “Oksus” nomining arabcha shaklidir [5; 7].

Sirdaryo nomi esa turkiy tilga xos bo‘lib, “sir” so‘zi qadimiy turkiy tillarda “daryo” yoki “katta suv” ma’nosini anglatgan. Bu nomning shakllanishida turkiy xalqlarning daryo bo‘ylarida yashashi va ularning suv obyektlariga bergen nomlari muhim rol o‘ynagan [9].

Zarafshon daryosi nomi fors tilidan olingan bo‘lib, “zar” (oltin) va “afshon” (sochuvchi) so‘zlaridan tashkil topgan. Bu nom daryoning oltin qumli qirg‘oqlari bilan bog‘liq bo‘lib, uning iqtisodiy va madaniy ahamiyatini aks ettiradi [8].

Gidronimlarning shakllanishida xalqning turmush tarzi, xo‘jalik faoliyati va diniy e’tiqodlari muhim ahamiyatga ega bo‘lgan. Masalan, **Chorvoq** suv ombori nomi “to‘rt yoq” ma’nosini anglatib, bu hududning geografik xususiyatlarini aks ettiradi. Shuningdek, **Aydar ko‘li** nomi qadimiy turkiy “ay” (oy) va “dar” (ko‘l) so‘zlaridan kelib chiqqan bo‘lib, bu ko‘lning o‘ziga xos go‘zalligini ifodalaydi [10].

Gidronimlarning lingvokulturologik tahlili shuni ko‘rsatadiki, suv obyektlari nomlari xalqning madaniyati, urf-odatlari va tarixiy xotirasini aks ettiradi. Masalan, **Ko‘ksoy** nomi turkiy “ko‘k” (osmon) va “soy” (kichik daryo) so‘zlaridan tashkil topgan bo‘lib, bu nom xalqning tabiatga bo‘lgan estetik munosabatini ifodalaydi.

Natijalar. O‘zbekiston hududidagi gidronimlarning shakllanishida quyidagi omillar muhim rol o‘ynagan:

1. **Etnik omillar:** Turli etnik guruhlarning migratsiyasi va integratsiyasi gidronimlarning shakllanishiga ta’sir ko‘rsatgan.
2. **Til omillari:** Turkiy, forsiy va arab tillarining o‘zaro ta’siri gidronimlarning lingvistik xususiyatlarini belgilagan. Jumladan:
  - Turkiy til qatlami (Oqdaryo, Ko‘ksoy, Qorasuv)
  - Fors-tojik til qatlami (Zarafshon, Sangzor, Darg‘om)
  - Arab til qatlami (Jayxun, Sayxun)
3. **Madaniy omillar:** Xalqning turmush tarzi, xo‘jalik faoliyati va diniy e’tiqodlari gidronimlarning mazmunini boyitgan.

Gidronimlarning lingvokulturologik tahlili shuni ko‘rsatadiki, suv obyektlari nomlari xalqning tarixiy-madaniy merosini o‘zida aks ettiruvchi muhim unsurlardir. Bu nomlar nafaqat geografik obyektlarni belgilash vositasi, balki xalqning madaniyati va tarixiy xotirasining guvohi sifatida ham ahamiyatlidir.

Xulosa. Yuqorida keltirilgan mahalliy va xorijiy olimlarning tadqiqotlari gidronimlarning lingvokulturologik shakllanishini o‘rganishda muhim manba hisoblanadi. Ushbu tadqiqotlar gidronimlarning xalqning tarixiy xotirasi, madaniyati va tilining rivojlanish bosqichlarini aniqlashda muhim ahamiyatga ega ekanligini ko‘rsatadi. O‘zbekiston hududidagi gidronimlarning lingvomadaniy shakllanishi xalqning tarixiy-madaniy merosini o‘rganishda muhim ahamiyatga ega. Gidronimlarning etimologiyasi va lingvokulturologik xususiyatlarini o‘rganish orqali xalqning tarixiy xotirasi, madaniyati va tilining rivojlanish bosqichlarini aniqlash mumkin.

Kelgusida gidronimlarning lingvokulturologik tahlilini yanada chuqurlashtirish va ularning xalq madaniyatidagi o‘rnini o‘rganish bo‘yicha keng ko‘lamli tadqiqotlar olib borish

zarur. Bu esa xalqning tarixiy-madaniy merosini saqlash va kelajak avlodlarga yetkazishda muhim ahamiyatga ega bo'ladi.

Adabiyotlar/Literaturny/References:

1. Абдиев М. Худойберди Дониёров // Ўзбек тили ва адабиёти. – Тошкент, 2017. – № 4.
2. Алимова Д.А., Аширов А.А. Ўрта Осиё халқларининг этник тарихи ва демографик жараёнлари. – Тошкент: "Yangi nashr", 2011.
3. Асқаров А.А. Ўзбек халқи этногенези ва этник тарихи. – Тошкент, 2004.
4. Бартольд В.В. Сочинения. I том. Туркестан в эпоху монгольского нашествия. – М.: Издательство Восточной литературы, 1963.
5. Mahmud Koshg'ariy. Devonu lug'otit-turk. III jild. – Toshkent: Fan, 1963. – B. 256-258.
6. Abu Rayhon Beruniy. Qadimgi xalqlardan qolgan yodgorliklar. – Toshkent: Fan, 1968. – B. 187-190.
7. Zahiriddin Muhammad Bobur. Boburnoma. – Toshkent: Sharq, 1989. – B. 124-126.
8. Ёрматов И. Илоқ тарихи. – Тошкент: Фан, 2005.
9. Дониёров Х. Ўзбек халқининг шажара ва шевалари. – Тошкент: Фан, 1968.
10. Толстов С.П. Основные проблемы этногенеза народов Средней Азии. – Москва, 1947.
11. Ҳофиз Таниш Бухорий. Абдулланома. – Тошкент: Шарқ, 1999.
12. Qorayev S. Toponimika – joy nomlari haqidagi fan.- Toshkent .Fan. 1980.
13. Oxunov N. Toponimlar va ularning nomlanish xususiyatlari.Toshkent. Fan. 1989.
14. Ўзбекистон миллий энциклопедияси. –Тошкент: Давлат илмий, 2000. –Б. 293.
15. Каримов Қ. Қадимги туркий тил лугати. –Тошкент: Мумтоз сўз, 2009. –Б. 74.

SCIENCEPROBLEMS.UZ

IJTIMOIY-GUMANITAR FANLARNING DOLZARB MUAMMOLARI

Nº 4 (5) – 2025

**АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО-
ГУМАНИТАРНЫХ НАУК**

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

**“Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb
muammolari” elektron jurnali 2020-yil
6-avgust kuni 1368-sonli guvohnoma bilan
davlat ro’yxatiga olingan.**

Muassis: “SCIENCEPROBLEMS TEAM”
mas’uliyati cheklangan jamiyati

Tahririyat manzili:
100070. Toshkent shahri, Yakkasaroy
tumani, Kichik Beshyog’och ko’chasi,
70/10-uy. Elektron manzil:
scienceproblems.uz@gmail.com
Bog’lanish uchun telefon:
(99) 602-09-84 (telegram).